

סקר דעת הקהל של המכון למחקרי ביטחון לאומי:

הציבור נשאר מסויג לגבי תוצאות מבצע צוק איתן

הכנס הבינלאומי השנתי ה-8, 16-17 בפברואר, 2015

יהודה בן מאיר, עומר עינב

ככל שחולף הזמן מסיום מבצע "צוק איתן", רובו של הציבור בישראל אינו רואה אותו כהצלחה או כניצחון. מאז סיום המבצע, קטן במידה מסוימת מספר הישראלים הסבורים כי ישראל היא שניצחה במבצע – ובמיוחד, גדל בצורה משמעותית שיעור הישראלים הסבורים כי החמאס ניצח. למעשה, פחות ממחצית הישראלים סבורים כיום כי ישראל ניצחה במבצע. כך עולה מתוך סקר דעת קהל שערכו חוקרי המכון למחקרי ביטחון לאומי במהלך המבצע עצמו, ולפני שבוע.

ככל שחולף הזמן מסיום מבצע "צוק איתן", רובו של הציבור בישראל אינו רואה אותו כהצלחה או כניצחון. מאז סיום המבצע, קטן במידה מסוימת מספר הישראלים הסבורים כי ישראל היא שניצחה במבצע – ובמיוחד, גדל בצורה משמעותית שיעור הישראלים הסבורים כי החמאס ניצח. למעשה, פחות ממחצית הישראלים סבורים כיום כי ישראל ניצחה במבצע. כך עולה מתוך סקר דעת קהל שערכו חוקרי המכון למחקרי ביטחון לאומי במהלך המבצע עצמו, ולפני שבוע.

בסקר מיולי 2014, העריכו 71% מבעלי הדעה כי ישראל מנצחת במערכה. בראשית אוגוסט צנח המספר הזה ל-51%, וכיום הוא עומד על 46%. לעומת זאת, עלה מספר הסבורים כי החמאס הוא שניצח מ-6% ביולי ו-4% באוגוסט – ל-20% כיום. 23% העריכו ביולי כי המבצע הוביל לתיקו, 45% העריכו כי זו התוצאה באוגוסט, ו-34% מחזיקים כיום בעמדה הזאת. (כל הנתונים – מתוך בעלי הדעה בשלושת הסקרים, ששיעורם עמד על 92, 97 ו-95 בהתאמה).

על פי תמונת הסקרים, שהוצגה בכנס השנתי של המכון למחקרי ביטחון לאומי על ידי ד"ר יהודה בן מאיר ועומר עינב, שיעור הישראלים המאמינים כי ישראל צריכה להסכים להקמת מדינה פלשתינית ביהודה שומרון וחבל עזה במסגרת הסכם קבע שיביא לסיום הסכסוך, נמצא במגמת ירידה בשלוש השנים האחרונות. בהשוואה בין סקרים שנערכו ב-2012, 2014 ו-2015, מצאו חוקרי המכון כי שיעור המאמינים כי ישראל צריכה להסכים למהלך כזה צנח מ-59% ב-2012 ל-50% ב-2014 ול-47% ב-2015.

מגמת הפקפוק בהסכם, משתקפת גם בתשובות לשאלה "אם ממשלת ישראל תאשר הסכם קבע עם הפלסטינים המבוסס על שתי מדינות לשני עמים וההסכם יובא להכרעת העם במשאל עם, איך תצביע?" 40% בלבד אמרו כי יצביעו בעד ההסכם, לעומת 49% שהחזיקו בעמדה הזאת ב-2014 ו-51% ב-2012. מחנה המתנגדים, עומד כיום על 36% שיצביעו נגד – לעומת 25% ו-27% בסקרים הקודמים. 24% אינם יודעים או אינם בטוחים איך יצביעו, לעומת 26% ו-22% בסקרים הקודמים.

לעומת זאת, כמחצית הישראלים ומעלה, סבורים כי הפתרון הנכון לטווח ארוך לסכסוך הישראלי-פלשתיני הוא פתרון שתי מדינות לשני עמים. כך עולה מסקר טלפוני ומסקר אינטרנטי שנערכו השנה (2015). 54% מהמשתתפים בסקר הגולשים ו-49% מהמשתתפים בסקר הטלפוני, נתנו את תשובת שתי המדינות לשאלה "מה לדעתך הפתרון הנכון לטווח הארוך של הסכסוך הישראלי-פלסטיני?" מסתבר גם כי אין תמיכה של ממש בציבור היהודי לסיפוח השטחים, רק 16% ממשתתפי הסקר האינטרנטי ו-9% בסקר הטלפוני מאמינים כי הפתרון לטווח ארוך צריך להיות סיפוח כל התושבים והקמת מדינה אחת. 30% ו-27%, בהתאמה, סבורים כי יש לשמור על המצב הקיים. (בסקר הטלפוני נרשמו גם 15% שלא הביעו דעה).

הסקר אינו מצביע על איום אחד בודד הנתפס בעיני הציבור כאיום החיצוני המאיים על מדינת ישראל. האיום הקרוב והמידי של החמאס והחיזבאללה, נראה בעיני כשליש מהציבור הישראלי (32%) כאיום החמור ביותר. יתר הנבדקים התחלקו בצורה שווה בין איראן גרעינית (21%) הסכסוך הישראלי-פלשתיני, (19%) ובידוד מדיני, וניסיונות הדה-לגיטימציה של ישראל (18%). המדינה האסלאמית ואל-קאעידה נתפסים כאיום החיצוני המרכזי בעיניהם של 10% מהישראלים בלבד.